

tudi v državnem zboru polomljeni poslanci. Zato-
rej predlogi, da bi naj vlada pomagala, nezado-
voljnost, da državne posojilnice, katerim se je za
80 mil. kredita dalo, polomljenih in brez kreditnih
akcij popraviti ne morejo. — Nekdanji fin. mini-
ster Plener je sedanjega Depretis-a precej
občutljivo zgrabil očitaje mu, da vlada nič prav
ne pospešuje likvidacij društev, ki ne morejo ne
živeti ne umreti, in da tudi od ministra sestavljena
komisija nič ni storila. Minister je pa takih od-
govoril, da je le obžalovati, da se ni pred letom
tako govorilo, preden se je „državna pomoč“ 80
milijonov opletenim akcijonarjem zagotovila. Re-
kel je namreč: Sedaj je 16 društev v konkurzu,
pri katerem imajo le sodnije opraviti; za likvi-
diranje zrelih je 44 bank, 1 zavarovalnica, 1 pre-
vožno društvo, 18 stavbenih društev in 36 ober-
tnijskih društev. Kako — vpraša minister — bi
naj vlada likvidacije pospeševala? Kar zadeva
komisijo, ki je bila v posvet poklicana, bilo je v
njej toliko misel kolikor glav, vse misli so se pa
strinjale v tem, da bi vlada z denarji od ob-
dačencev pomagala posamesnim, ki so
z akcijami na zgubi, česar pa on kot mini-
ster po svoji vesti nikdar storiti ne more!

Se treh interpelacij naj omenimo. Eno je
stavil posl. Vitezič s tovarši zastran enakoprav-
nosti slovanskega jezika z italijanskim v Istriji,
kar je res zadnji čas, ker se Italijani vedno bolj
nagibljejo proti — Italiji unkray morja, ter bi se
nevarnosti le s tem v okom prišlo, ako se slo-
vansko prebivalstvo na krepke noge postavi. —
Druga interpelacija Weis-Starkenfelda in
katoliških poslancev do ministra naukov in bogo-
častja je pa zato posebno zanimiva postala, ker
je prvosednik zbornice, dr. Rechbauer, grajal
vprašalce zarad tega, ker so se poslužili besed:
„Minister Nja veličanstva“ — češ, da to ne gre,
ker so ministri — državnemu zboru odgovorni!!
Ali niso tudi svetlemu cesarju, ki jih odbira in
odpušča kakor Njemu drago? Menda še v Avstriji
vendar nismo tako dalječ, da bi se ministrom
reklo: „Minister samovlastne zbornice poslancev!“
Slednjič je tudi Seidl s tovariši hotel pokazati,
da ni čisto zastonj na Dunaji, ter je predlagal,
da se naj posebna postava izda, po kateri bi se
umetno napravljjanje vina nadzorovalo. —
Dà, ko bi postave mogle vsem človeškim na-
pakam v okom priti!

Prerešetana je tudi „klosterska“ postava
in sicer tako, da se je redovnikom vsa cerkvena
svoboda vzela in razdelila med državnim zborom
in vlado. Ker je minister Nja veličanstva Stre-
mayr sam rekel, da se taka postava cesarju v
potrjenje predložiti ne more, ne bomo tudi mi
ž njo besed trčili. Mikalo pa bo naše bralce
slišati, da so trije mladoslovenci: Vošnjak, Pfeifer
in Nabergoj zoper Razlaga glasovali s skrajnimi
levičniki za Dittes-ov predlog, da se namreč
nove redovne družbe in neseljevanja že obsto-

jejih v Avstriji dopuščati ne smejo. — Kdor še
zdaj prepričan in potolažen ni, da so Slovenci
liberalni in še celó radikalni kakor „Narod“, temu
ne more nobeden dokaz več do živega.

Postavi o vravnjanji vnanjih pravnih razmer
katol. cerkve in o novem davku na cerkveno
premoženje ste dobili najvišje potrjenje.

Drž. zbor utegne dné 8. t. m. z delovanjem
prenehati.

Gornje-Avstrijsko. Dné 1. maja na
večer se je v Lincu mestna drhal možkega in
ženskega spôla zoper povišanje piva (pira) spuntala.
Kakor razkačene divje zveri delali so besni ljudje
in v 1/2 uri pokončali vse, kar je bilo v 4 sobah
pri najemniku pivovarne bratov Hočekov, denar,
oblačila in srebernino so pa pokradli. Deset večjih
in manjših vozov za spravljjanje piva zavlekli so
k Donavi in v vodo pgnali potem ko so z vozovi
tudi velika vrata strli in hoteli tudi v gornja nad-
stropja ropat iti. Vojašk oddelek s pomočjo žan-
darjev je slednjič tukaj kakor tudi pri veliki kleti,
kamor so se ravsarji namenili bili, divjaški ljud
ukrotil. — Tedaj „polom“ povsod!

Vnanje države. Srbski knjez Milan se
je šel v Carigrad sultanu poklonit.

Na Španskem so se Karlisti republikan-
ski armadi umaknili ter je Serrano obležencem
v pomorski trdnjavi Bilbao po veliki zgubi (pra-
vijo, da je 16.000 mrtvih in ranjenih!) na pomoč
prišel. Ko bi Karlisti bili imeli pruskih topov
kakor republikanci, bi bil že zdaj boju konec;
tako se pa koneca ni kmalu nadjati.

Najnovejše. Ravno pred sklepom lista dojde
dopis z Marbeškega okraja, ki toži, kako da Schmid
ljudi strahovati hoče. Plaši jih s tem, da
okrajno cesto zgubijo, če njega ne volijo. Prazne
kvante! Tega ne odloči Schmid, marveč dež. zbor,
ki ne bo prašal za Schmidove grozenja. — Dru-
gega volilea pri sv. Antonu je plašil s tem, da
mu bo sin v vojake vzet. Prazen strah! Če je
sin sposoben za vojaštvo, ga Schmid rešiti ne more,
če tudi vse glase dobi; če pa ni za vojaštvo, mu
tudi Schmid „plave sukne“ preskrbeti ne more.
Sklep: Ne volite nemčurja in pa človeka,
ki po takih potih hoče v dež. zbor priti! Človek,
ki tako govori, ni prijatelj ljudstva!

Za poduk in kratek čas.

Anton Sivka.

(Izgled kršanskega učitelja.)

(Dalje.)

Kar so viši od njega pričakovali, to in še
več je rajni Sivka vestno dopolnil. Že konec pri-
hodnjega leta 1855. mu je knez Windischgrätz,
patron Špitalske fare in šole, službo učitelja in
cerkovnika v Špitaliču za vselej podelil. Ž no-
vim veseljem, s kršansko gorečnostjo se zdaj mladi

učitelj loti svoje dvojne službe. Velika je bila nja skrb za ubrano petje v cerkvi, za lepi red v žagredu; še večja skrb mu je bila za šolsko mladino. Navdajala ga je vseskozi pristrčna želja, skazati se mladini skrbnega očeta, modrega učenika in ljubeznivega vodnika. Kakor smo slišali, se ničesar ni bolj bal, kakor pohujšanja nedolžnih otrok. Dobro je vedel, da njih angeli (varhi) neprenehoma gledajo obličje Očeta nebeškega. Z besedo in zgledom si je prizadeval, otroke ne le pisati in brati, marveč vsega naučiti, česar jim je k časni, zlasti pa k večni sreči potreba. Dobro je vedel, da najboljši nauk sadu ne obrodi, ako ga otroci zvesto ne spolnujejo; zato je pred vsem skrbel za lep red v šoli, in je otroke učil ubogati in lepo kršansko se obnašati, v šoli in zunanaj šole. Gorke solze, ki so pri njegovem pogrebu iz oči njegovih učencev na nja gomilo tekle, bile so živa pričča velike ljubezni in spoštovanja nekdanjih učencev do svojega učenika.

Mnogo bridkosti je rajnemu Antonu delala nova šolska postava. Nikdar ni mogel razumeti, zakaj da se šola cerkveni oblasti — sveti katoliški cerkvi iz rok piplje? Šolo od cerkve ločiti, se mu je zdevalo, kakor da bi otroka materi z naročija trgal.*) Kdo neki zamore za otroka bolj skrbeti, kakor nja lastna mati, kdo za blagor šolske mladine bolj, kakor sv. cerkev, ki je otroke po svetem krstu za nebesa rodila! Nikdar se rajni Sivka ni pritoževal nad duhovskimi šolskimi nadzorniki, ker je bil sam mož pravične volje in poštenega, odkritosrčnega značaja. Zatorej je z domačim dušnim pastirjem vedno v najlepšem miru živel.

Zoperni so mu bili zabavljivi govori zoper „staro“ šolo in zbadanje katoliške cerkve, češ, da so bile šole za nič, dokler je cerkev nadzorstvo nad njimi imela. Previdni mož je lahko spoznal, da je prav za prav posvetna vlada šole v rokah imela, duhovniki so le od nje postavljeni služabniki bili; da je torej posvetni vladi pripisati, ako se za šole več storilo ni. „Kar mene zadeva“ — je brez strahu djal — „meni se je boljše godilo, dokler sem bil pod nadzorstvom cerkve, kakor zdaj, ko me „hlapčevstva osvobojenega“ zovoje. Poprej sem imel enega gospoda; sem tistemu ustregel, sem tudi vedel, da je dobro; zdaj pa imam gospodov, da jim že števila ne vem.

Če enem ustrezem, se lahko drugim zamerim! Poprej sem imel gospodov, ki so štirikrat tako dolgo študirali, kakor jaz, ki so se učili tudi onih stvari, katerih se morajo zdaj pripravniki posebe učiti. Zakaj bi neki duhovnik, ki je izdelal visoke šole, sposoben ne bil, nadzorovati ljudskega uči-

*) Ko bi bil blagi mož še dalje živel in vidil, kako da se v mnogih krajih na pritiskanje namškutarskih šolskih očetov slovenski jezik v šolah zatira, kako da je šolski red in strah vničen, mladež pa vsa razbrzdana, da si ubogi učitelji ne morejo več pomagati, ko bi bil mož vse to in mnogo drugih žalostnih prikazni doživel, kaj bi še le potem bil rekel?

telja? Tako in enako odbijal je Sivka obrekovanja zastran katoliških šol dobro vedoč, da ne prihajajo take obrekovanja iz ljubezni do šolskega napredka, nego iz sovraštva proti kat. cerkvi, iz neke maščevalnosti, ki je lastna hlapčevskim dušicam, ki se klanjajo vsakej obstoječi oblasti, ko pa ta prestane in nastopi nova, se klanjajo tej, nad prejšno pa jezike brusijo.

Dne 1. prosinca l. 1871. je Sivka odložil službo cerkvenika, kakor mu je deželna postava velevala, alj ljubezni do cerkve s tem ni odložil, marveč je do zadnjega zdihljeja zvest sin jej ostal. Zato je pa tudi po ločitvi šole od cerkve v Špitaliču vse pri starem ostalo.

(Dalje prihodnjič.)

Razne stvari.

(*Delničarjem banke „Slovenije.“*) Dne 28. maja bode v Ljubljani občni zbor naše zavarovalne banke ter se bo volilo novo opravilno svetovalstvo, iz kterega se voli potem predsedništvo in ravnateljstvo. Gledé na to prevažno volitev prosimo vse gg. delničarje, da naj nemudoma pošljejo v Ljubljano „glavni blagajnici b. „Slovenije“ svoje akeije (brez kuponov), da se jim na to podpiše listnica za volitev. Vsled §. 24. pravil brez take listnice (Legitimationskarte) nihčér voline pravice nima. In ker se mora akeija najmanj 6 dni pred občnim zborom pri blagajnici položiti, je najboljšé, da se to zdaj brž stori, ker je v uradnici veliko pisarij zastran tega.

(*Odlikovanje.*) G. E. Fetinger, mnogim znani dosluženi gimnazijski ravnatelj v Celji in zdaj oskrbnik Admontskih posestev v Jarenini, odlikovan je s sreberno državno svetinjo za pospeševanje sadje — in vinoreje. Predsednik mariborske kmet. podružnice, dr. Mullé, mu je na den njegovoga godovna 30. apr. vpričo admontskega in Šent-Lamberškega opata in drugih odličnih gostov svetinjo izročil, ktero si je res po svoji marljivosti za pospeh sadjereje zaslužil.

(*Nova srenjska volitev*) za celjsko okolico bode 30. maja, 1. in 2. junija. Razglas, da je prva volitev ovržena, je bil že 20. apr. na tabli pri srenjskem uradu nabit. „Upamo“ — pravi g. dopisnik, — „pri postavnem postopanju boljšega izida.“ Zeleti bi ga res bilo!

(*Od sv. Križa pri Ljutomeru.*) Neki 21letni fant, nesoč železno ranto z mlina, pade z brvi v Muro in zgine. Utonjenca rešiti, skočita 2 od delalcev, ki mlin popravljajo, v ladijo, spregledata pa, da ni ne lopate ne droga v ladiji, s kterim bi se ladija ravnala. Jako dereča voda potegne ladijo pod mlin, ladija se pogrezne, možaka sta pa k sreči dobra plaveca in sta s pomočjo drugih delalcev rešena bila. Fanta še pa zdaj niso našli.

(*Za modro spremembo srenjske postave*) oglasile so se pri dež. odboru vse občine Jarjevske